

**Teksten programma Archeonacht
Zaterdag 5 oktober 2019
Rijksmuseum van Oudheden, Leiden**

1. Interactieve sessie: Drugs

Drugsgebruik is typisch van nu. Of niet? Archeologen Diederick Habermehl en Stephan Snelders gaan in gesprek over het onderzoek naar drugs door de eeuwen heen. Zo vonden archeologen in een Boliviaanse grot sporen van de drug ayahuasca in een 1000-jaar oud leren tasje. Maar ook onze eigen voorouders in Houten bleken niet vies van wat geestverruimende middelen.

2. Interactieve sessie: Paleodiet

Het paleodiet is vandaag de dag enorm populair, maar aten mensen nou echt zo in de prehistorie? Vinden archeologen überhaupt etensresten uit die tijd terug? Archeoloog Yannick Raczynski-Henk bespreekt de feiten en fabels. Diederik Pomsta at in het kader van wetenschappelijk onderzoek een maand lang volgens het paleodiet: hij vertelt wat dat met zijn lichaam deed.

3. Interactieve sessie: Forensische archeologie

Archeologie en misdaad is een niet voor de hand liggende combinatie. Toch kan archeologie helpen misdrijven op te lossen. Mike Groen neemt ons mee in zijn dagelijkse werk als forensisch archeoloog bij het Nederlands Forensisch Instituut. Samen met de politie onderzoekt hij vermissingen waarbij het vermoeden bestaat dat iemand begraven is. Wat ons betreft het coolste beroep ooit.

4. Workshop: archeologie van de spijkerbroek

Leer hoe een forensisch archeoloog te werk gaat in deze spannende workshop van archeologen Jesper de Raad en Eva Hopman, het vervolg op de interactieve sessie van Mike Groen. Duik in het hoofd van de archeoloog die een object uit het verleden reconstrueert in het heden. De verhalen van hedendaagse spijkerbroeken spreken b(r)oekdelen over hun eigenaars, maar waar letten we op?

5. Mystery Box Game: feel the past

Vier zwarte dozen met onbekende inhoud. Kijken mag niet, wel aanraken. Misschien voel je wel iets dat door iemand honderden jaren geleden ook in handen is gehouden... maar misschien ook niet. Heb jij de handen van een archeoloog en kun je oud en nieuw van elkaar onderscheiden? Onder degenen met het juiste antwoord verloten we een VR-bril.

6. Virtual Archaeology

Archeologen gebruiken *virtual reality* om in de belevingswereld te duiken van mensen die eeuwen geleden leefden. Aan de hand van archeologisch onderzoek én de oudste kaart van Eindhoven (uit 1560), is een *virtual reality* beleving gemaakt van het Eindhoven uit de 16e eeuw. Verdwenen grachten, stadsbranden, misschien wel je eigen voorouders: je komt ze allemaal tegen terwijl je met paard en wagen door de oude stad wordt geleid.

7. Op speeddate met een archeoloog

De archeoloog is stoer, knap en knalt met een zweep alle schatrovers van hun sokken. Nou ja, zo ongeveer. Ga tijdens de Archeonacht op speeddate met een archeoloog en vraag hem/haar het hemd van het lijf (maar houd het netjes!). Over duizend jaar oude voedingsresten, bomen die kunnen praten en vergeten grafheuvels die jij zelf vanachter je computer kunt ontdekken.

8. Workshop: Trash or Treasure

One man's trash is another man's treasure. Dat geldt voor niemand zo als voor de archeoloog. We geven het meteen toe, veel van het archeologische onderzoeksmateriaal komt uit beerputten (oftwel, de voorloper van de w.c.). Want je leert iemand pas echt kennen, als je z'n afval en uitwerpselen onderzoekt! Samen met archeologe Esther van den Brink leer je aan de hand van hedendaags afval zo'n profielschets maken.

9. Rondleiding: Schoonheidsidealen bij de Romeinen

Hair extensions, parfum, lippenstift en dagcrème, ze hadden het allemaal al die Romeinen. Al waren de ingrediënten iets anders dan nu: gezichtsblekers werden gemaakt van vet met tin oxide en krokodillenpoep was het standaard bestandsdeel voor een heerlijk verzorgend maskertje. Historica Martine Teunissen neemt je in deze rondleiding mee in de wondere wereld van de Romeinse schoonheidsidealen.

10. Rondleiding: de mysterieuze Egyptenaren

Er gaan mysterieuze verhalen ten ronde over Egyptische mummies, graftombes en fatale vloeken (of misschien toch een kwestie van slechte hygiëne?). Hoe dan ook, de Egyptische cultuur is één van de meest fascinerende uit de oudheid. Het Rijksmuseum van Oudheden heeft een wereldberoemde collectie van ruim 1400 Egyptische voorwerpen. Welke verhalen vertellen zij ons?

11. Rondleiding: archeologie van Nederland

Loop door 300.000 jaar Nederlandse geschiedenis: van de eerste Neanderthaler op 'eigen bodem' en een haard die 11.500 jaar geleden voor het laatste brandde, reizen we langs een zilveren Vikingschat en een 'opgerold' stukje goud uit de vroege middeleeuwen naar een compleet vijftiende-eeuws schip en een tandenborstel van een Duitse luchtmacht officier uit de Tweede Wereldoorlog.

12. Rondleiding: de mythische belevingswereld van de Grieken

Hij heeft het onderlijf en de hoorns van een geit, een grote neus en gele oogjes en is gezegend met een flinke dosis geslachtsdrift. Het is dan ook niet gek dat Pan de god van het dierlijk instinct (en het vee) is. Je kunt het zo gek niet bedenken of de Grieken hadden er wel een god of godin voor. In deze rondleiding word je meegenomen in de mythische verhalen en sagen uit het oude Griekenland.

13. Spectaculaire lichtshow op de Egyptische tempel

In de hal van het Rijksmuseum van Oudheden staat een tweeduizend jaar oude tempel uit Egypte. Hij was eerst gewijd aan de godin Isis en is later als christelijke kerk gebruikt. Het verhaal van de tempel en hoe hij in het museum terecht kwam, wordt in deze spectaculaire lichtshow met behulp van 3D-mapping geprojecteerd en verteld. Dit wil je niet missen!